

Concluzii și recomandări

1. Baza legislativă privind reglementarea publicității la medicamentelor în Republica Moldova necesită o perfecționare cu includerea recomandărilor este OMS și Directivele Consiliului Europei în acest domeniu.
2. Analiza spoturilor publicitare pentru medicamente la canalele de televiziune, demonstrează că ele stimulează utilizarea irațională a medicamentelor, prejudiciind astfel sănătatea populației.
3. Asupra utilizării raționale a medicamentelor o influență benefică o are complexul de măsuri, cum ar fi supravegherea și instruirea furnizorilor de servicii medicale, de educație a consumatorilor de medicamente, aprovizionarea adecvată cu medicamente, influența separată a oricărei dintre aceste măsuri are doar un impact limitat.

Bibliografie

1. Directiva Consiliului Comunității Europene din 31 martie 1992 "Cu privire la publicitate pentru medicamentele de uz uman" (92/28/EES). Art. 8.
2. Legea cu privire la medicamente, nr. 1409-XIII din 17.12.97 cu modificările ulterioare. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 52-53 din 11.06.1998
3. Legea cu privire la publicitate, nr. 1227-XIII от 27.06.97. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 67 din 16.10.1997
4. World Health Organization (1988). Ethical criteria for medicinal drug promotion. Geneva, WHO

ANALIZA CHELTUIELILOR PENTRU STABILIREA TARIFELOR LA PREPARAREA FORMELOR MEDICAMENTOASE EXTEMPORALE ÎN FARMACIA UNIVERSITARĂ "VASILE PROCOPÎȘIN"

Stela Adauji, Mihail Brumărel, Olesea Tarnovschi

Catedra Farmacie Socială „Vasile Procopișin”, USMF „Nicolae Testemițanu”

Summary

The analysis of expenditures regarding tariffs for compounding of extemporaneous medicines in University Pharmacy „Vasile Procopișin”

As a result of detailed analysis of Compounding medicines department activity using variable indicators, a considerable growth of production volume of extemporaneous medicines according to the individual prescriptions was determined, which constitutes 86% in 2010 compared to 2008. Taxa laborum for compounding of extemporaneous medicines according to individual prescriptions, as well as medicines in stock, taking into consideration expenditures occurred in 2010 has been calculated and proposed for implementation.

Rezumat

În rezultatul analizei detaliate a activității secției Forme magistrale după diverși indicatori, s-a constatat o creștere considerabilă a volumului de preparare a formelor medicamentoase conform prescripțiilor individuale cu 86% în anul 2010 față de 2008. A fost calculată și propusă pentru implementare în secția Forme magistrale a farmaciei universitare "Vasile Procopișin" Taxa Laborum la prepararea formelor medicamentoase conform rețetelor magistrale și sub formă de elaborări, luând în considerație cheltuielile suportate în anul 2010.

Actualitatea

Sistemul farmaceutic din Republica Moldova reprezintă un domeniu specific al economiei, ce include producerea, realizarea, păstrarea și distribuirea produselor farmaceutice și

a celor cu destinație medicală.

Farmaciile cu secții de producere în ultima perioada au devenit una dintre unitățile sistemului farmaceutic cel mai slab analizate. Torentul preparatelor de import, ce au inundat piața din țara noastră, a afectat în mod deosebit prepararea formelor farmaceutice conform prescripțiilor individuale. Cu toate acestea, nu este o noutate, că formele medicamentoase destinate atât bolnavilor vârstnici, cât și pentru copii sunt un deficit pe piața farmaceutică.

Dacă cu puțin timp în urmă, numărul farmaciilor cu secții de producere era mare, atunci la ziua de azi în mun. Chișinău funcționează mai puțin de zece farmacii în incinta cărora exista secție de preparare a formelor magistrale. Din aceste considerente volumul formelor magistrale preparate de către aceste farmacii a crescut considerabil. În opinia multor administratori și specialiști din unitățile farmaceutice secțiile de producere sunt nerentabile.

Politica de prețuri, în special la formele magistrale, este problema – cheie. Acest instrument, deosebit de complex și de important în condițiile de concurență a economiei de piață trebuie să fie aplicat de unitățile farmaceutice la cel mai înalt nivel. În acest sens are o importanță deosebită calcularea taxei laborum – valoarea cheltuielilor suportate de farmacie la prepararea formelor farmaceutice, ce include în sine și un anumit coeficient de rentabilitate.

Scopul studiului a fost argumentarea necesității modificării și ajustării Taxei Laborum utilizată în secția Forme magistrale a CFU "Vasile Procopișin" la cerințele actuale ale pieței farmaceutice din Republica Moldova.

Pentru atingerea scopului trasat au fost delimitate următoarele **sarcini**:

- ✓ argumentarea necesității socio-economice a studiului indicatorilor de cost și sinecost la prepararea medicamentelor conform prescripțiilor individuale;
- ✓ analiza activității secției Forme magistrale după diverși indicatori: tipuri de cheltuieli, intrări, realizări, indicatori economici;
- ✓ argumentarea și calcularea Taxei laborum luând în considerația rabatul comercial pentru secția Forme magistrale pentru perioada 2008-2010.

Material și metode

Pentru realizarea obiectivului drept suport au servit documentele de evidență a circulației medicamentelor și cheltuielilor pentru secția Forme magistrale a Centrului Farmaceutic Universitar "Vasile Procopișin" a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Rezultate și discuții

Recunoașterea oficială a economiei ca parte componentă a activității întreprinderii farmaceutice a avut loc în 1538, când pentru prima dată în lume în orașul bavarez Lindau a fost publicată taxa de farmacie. În Rusia prima taxă de farmacie a apărut cu mult mai târziu – în 1787 [5].

În anul 1659, într-o "taxă farmaceutică" din Praga, în lista de preparate se enumerau și următoarele substanțe chimice, pe care farmaciile le pregăteau: sulfat de cupru, sulfura de cupru, sulfat de mercur, litargă, nitrați, silicat de sodiu și alte substanțe chimice [3].

În anul 1808 la 3 ianuarie a fost emis un ordin circular, prin care era ordonat ca farmacistul receptor să indice ora primirii rețetei, timpul exact necesar la prepararea formei medicamentoase, ora eliberării medicamentului și semnătura. În anul 1879 a fost publicată pentru prima dată taxa în farmacii, unde era indicat prețul de pregătire a formei medicamentoase (taxa laborum - din latină – plată pentru lucru) [4].

Conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova Nr. 603 din 02.07.1997 „Cu privire la formarea prețurilor la medicamente, articole de uz medical și alte produse farmaceutice” prețul pentru formele medicamentoase preparate în farmacie include prețul cu amănuntul pentru ingrediente, substanțe auxiliare și ambalaj, precum și taxa laborum. Taxa laborum este calculată de farmacii și este aprobată de către Agenția Medicamentului [1].

Costul formelor medicamentoase preparate și divizate în farmacie se determină prin

sumarea costului fiecărui ingredient (inclusiv a apei purificate), costul ambalajului (borcănaș, flacon, cutie etc.) și a tarifului (taxa laborum) pentru prepararea și divizarea formei medicamentoase. Tarifele se stabilesc în dependență de mai mulți factori, principalul fiind cheltuielile pe care le suportă întreprinderea farmaceutică în procesul de producție și sunt destinate de a acoperi parțial consumul de materiale auxiliare utilizate la prepararea formelor medicamentoase, salariul angajaților implicați în acest proces și alte cheltuieli [2].

Fiecare farmacie își stabilește tarifele reieșind din cheltuielile concrete pe care le suportă la prepararea medicamentelor. Aceste tarife diferă după formele medicamentoase, numărul de ingrediente, pentru formele medicamentoase lichide în dependență de volum, și de prezența în componența formei a substanțelor medicamentoase ce necesită o atenție sporită datorită particularităților toxice pe care le posedă. Pentru toate formele medicamentoase tarifele se stabilesc pentru o prescripție bicomponentă [2].

Pentru atingerea scopului trasat a fost analizată activitatea secției Forme magistrale din cadrul Centrului Farmaceutic Universitar "Vasile Procopișin" a USMF "Nicolae Testemițanu" pentru perioada 2008-2010. După studiul efectuat pe parcursul a trei ani de activitate se poate afirma că volumul de lucru a secției s-a mărit considerabil, iar suma obținută în urma realizării acestor forme farmaceutice preparate conform prescripțiilor individuale nu acoperă cheltuielile suportate. Astfel se atestă o creștere a volumului de lucru efectuat în anul 2009 față de anul 2008 cu 59%, iar în anul 2010 față de 2009 – o crește cu 17 %, iar creșterea volumului de lucru în anul 2010 față de 2008 constituie 86%.

Ulterior toate medicamentele preparate conform prescripțiilor individuale în perioada analizată au fost clasificate după forme farmaceutice, se observă că cele mai des prescrise de către medici sunt: pulberile – 7362, soluțiile – 5791, suspensiile - 4185, unguentele – 3671, după care urmează celelalte forme medicamentoase.

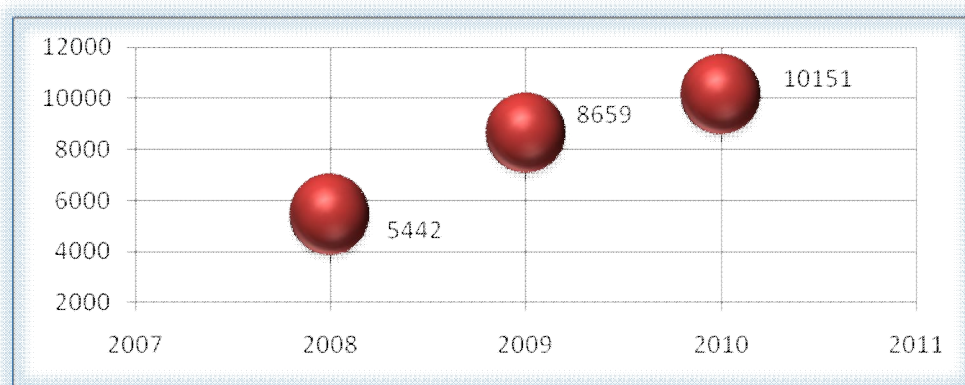

Figura 1. Numărul absolut al formelor medicamentoase preparate în perioada 2008-2010

Funcția principală a secției Magistrale este cea de preparare a medicamentelor conform prescripțiilor individuale. Afară de aceasta în secție se prepară apă purificată, se produc concentrate, semifabricate, medicamente în stoc; din secție se livrează medicamente populației și instituțiilor medico-sanitare publice; se exercită funcțiile de control, informare, de acordare a ajutorului premedical etc.

Pentru îndeplinirea acestor funcții secția trebuie să dispună de un șir de încăperi și utilaje pentru asigurarea procesului tehnologic de preparare a medicamentelor și controlului calității formelor medicamentoase preparate, precum și sporirii productivității muncii personalului farmaceutic. Încăperile secției de preparare includ zona de primire a rețetelor, sala de receptură, cabinetul analitic de control, spălătoria, camera de sterilizare a recipientelor, camera de distilare, încăperile (boxa) de producere a medicamentelor în condiții aseptice.

Suprafața totală a încăperilor utilizate în scopul preparării formelor medicamentoase conform prescripțiilor individuale și a elaborărilor farmaceutice este de 325,9 m², ceea ce constituie 30% din suprafața totală.

Nomenclatura personalului secției de producere include: farmaciști, farmaciști-tehnologi, laboranți-farmaciști, divizori și personal auxiliar din care fac parte: infirmiere, șofer, îngrijitori de încăperi, tehnician, îngrijitori de teren etc.

În anul 2008 Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" a achitat pentru lucrul farmaciștilor secției de producere 9,5 salarii, suma achitată pentru salarii constituind 481624,06 mii lei. Pentru anul 2009 se atestă o mărire a numărului de unități cu 0,5, însă o micșorare a valorilor salariilor achitate cu 19.32%, suma fiind de 388595,60 mii lei. În anul 2010 suma salariilor achitate față de anul 2009 a crescut cu 6,34%, însă față de 2008 s-a micșorat cu 14,2%. Cheltuielile totale pentru perioada 2008-2010 suportate Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie pentru achitarea salariilor antrenați în procesul de preparare a medicamentelor constituie 1283489,22 lei.

Un capitol aparte din cheltuielile secției de producere sunt serviciile comunale. După cum s-a menționat anterior suprafața totală a CFU "Vasile Procopișin" este de 1086,1 m², iar suprafața secției de producere constituie 325,9 m². La calcularea unor cheltuieli pe anumite articole pentru secția de producere s-a luat în calcul suprafața secției: energia electrică, gaze, căldură, paza. Repartizarea cheltuielilor după articole este prezentată în tabelul 5.

În fig. 2 sunt prezentate cheltuielile totale suportate de secția Forme magistrale pe perioada analizată.

Creșterea cheltuielilor pentru serviciile comunale pentru anul 2010 față de 2009 este cu 28,45%, iar în 2009 față de 2008 – 9,23%, fiind condiționată de mărirea tarifelor la diverse servicii pe țară, acesta fiind cauza principală, care condiționează necesitatea revederii taxei laborum aplicată la prepararea formelor farmaceutice conform prescripțiilor individuale. Iar cheltuielile totale, inclusiv și salariul, s-au majorat în 2010 față de 2009 cu 19,09%, iar 2009 față de 2008 au scăzut cu 8,04%.

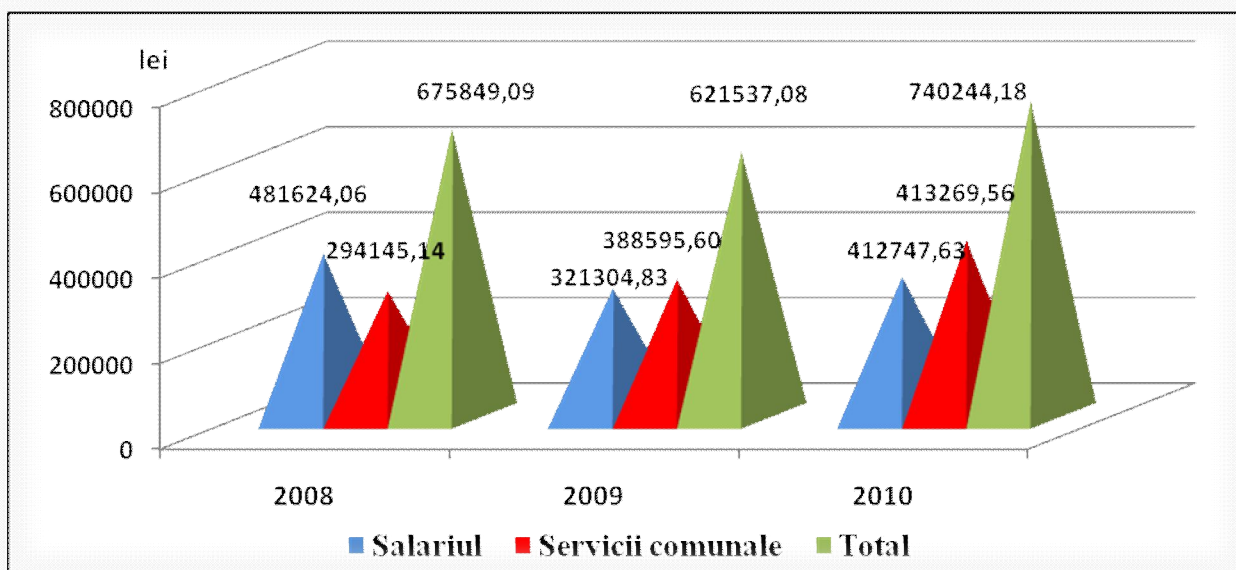

Figura 2. Cheltuielile pentru perioada 2008-2010 efectuate în secția Forme magistrale

Pentru determinarea taxei laborum, atât pentru formele farmaceutice preparate conform prescripțiilor individuale, precum și pentru medicamentele preparate în stoc, au fost luați în considerații indicatorii pentru anul 2010.

Analizând datele se constată că costul pentru elaborările farmaceutice din cheltuielile totale constituie 66,75%.

Totalizând toate datele obținut în urma analizei efectuate: rabatul comercial realizat, costul apei purificate realizate, valoarea taxei laborum pentru formele farmaceutice preparate conform prescripțiilor individuale și sub formă de elaborări, suma căror constituie venitul global,

se constată că valoarea lui este insuficientă pentru acoperirea cheltuielilor generate în secția Forme magistrale (tabelul 1).

Pentru efectuarea calculelor este necesar de determinat rabatul comercial, luând în considerație că Nivelul mediu al rabatului comercial este 19%, după formula:

$$RC_R = R * \frac{N_{RC}}{100\%} = 245894,04 * 19\% : 100\% = 46719,87 \text{ lei}$$

Astfel venitul global constituie: $46719,87 + 199430,89 = 246150,76$ lei

Tabelul 1

Estimarea pierderilor în secția Forme Magistrale pentru anul 2010

Indicatori	Suma lei
Rabatul comercial realiza	46719,87
Taxa laborum+apa purificată	199430,89
Total	246150,76
Salariu	412747,63
Servicii Comunale	91065,91
Decontări	2529,53
Cheltuieli total	506343,07
Diferența	-260192,31

Singura sursă de acoperite a cheltuielilor suportate de secția Forme magistrale este taxa laborum și costul pentru apa purificată, astfel este necesar de majorat tarifele pentru acești indicatori, luând în considerație că toate tarifele pentru serviciile comunale s-au majorat în perioada 2010-2011.

Pentru determinarea coeficientului de majorare (C_m) a taxei laborum și tarifului pentru apa purificată este necesar de raportat cheltuielile neacoperite la suma obținută în urma aplicării taxei laborum și costul pentru apar purificată.

$$C^m = 260192,31 : 199430,89 = 1,3.$$

Pentru acoperirea cheltuielilor este necesar de aplicat coeficientul de 2,3.

Concluzii și recomandări

În rezultatul analizei detaliate a activității secției Forme magistrale după diverși indicatori, s-a constatat o creștere considerabilă a volumului de preparare a formelor medicamentoase conform prescripțiilor individuale cu 86% în anul 2010 față de 2008, cauza principală fiind închiderea secțiilor de preparare în farmacii pe motiv că nu sunt rentabile.

Analiza indicatorilor economici permit de a concluziona că cheltuielile suportate pentru întreținerea și funcționarea secției Forme magistrale nu sunt acoperite de adaosul comercial aplicat la substanțele medicamentoase și aplicarea Taxei laborum.

A fost calculată și propusă pentru implementare în secția Forme magistrale a CFU "Vasile Procopișin" Taxa Laborum pentru **prepararea formelor medicamentoase conform rețetelor magistrale și a formelor medicamentoase în stoc și divizări**, luând în considerație cheltuielile suportate în anul 2010.

Bibliografie

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 603 din 02.07.1997 „Cu privire la formarea prețurilor la medicamente, articole de uz medical și alte produse farmaceutice”. Monitorul Oficial al R. Moldova nr.51–52/562 din 07.08.1997.
2. Procopișin V., Safta V., Brumărel M. Bazele activității farmaceutice. FEP Tipografia centrală, Chișinău, 2002, 492 p.
3. Аптекарская такса. Экономика фармации Образовательный ресурс для фармацевтов и провизоров, www.esopharmacia.ru
4. Ломоносова Татьяна, История аптекарского дела в Украине // Аптека online.ua, Nr.

274 (3) 22.01.2001, www.apteka.ua.

5. Лоскутовой Е.Е., Управление и экономика фармации. Том 3 (экономика аптечных организаций). АСМЖМА. Москва. Издательский центр «Академия», 2008, 298 стр.

ASPECTE TEORETICE ȘI PRACTICE ALE TERAPIEI CU ANTIBIOTICE

Nadejda Ciobanu, Tatiana Cotorobai
Catedra Farmacie Socială „Vasile Procopișin”

Summary

Theoretical and practical aspects of therapy with antibiotics

The practical aspects of those responsible for use of antibiotics have been studied:

- Medical practice of antibiotic therapy
- Pharmacist involvement into rational antibiotic therapy promotion.
- The role of the patient as antibiotic user.

Rezumat

Au fost studiate activitățile practice ale celor trei responsabili de utilizarea antibioticelor:

- Antibioticoterapia practică de medic.
- Implicarea farmacistului în promovarea farmacoterapiei raționale cu antibiotice.
- Rolul pacientului ca utilizator de antibiotice.

Actualitatea

Antibioticele au revoluționat medicina, datorită lor putem trata infecțiile bacteriene și salva vieți. Din păcate, mai ales în ultimele trei decenii, ele au utilizarea cea mai irațională și abuzivă. Rezultatele benefice de astăzi sunt întunecate de numeroase reacții adverse, de schimbarea ecologiei microbiene, de apariția germenilor rezistenți parțial sau total față de antibioticele uzuale, de rezervă și chiar față de cele de excepție [1,7].

Pe de altă parte în ultimele decenii, numărul medicamentelor antibacteriene noi, aprobate de Food and Drug Administration a scăzut în mod constant. Douăzeci și nouă de astfel de medicamente au fost autorizate între 1980 și 1989, numărul lor micșorându-se până la 23 în 1990, și până la 9 între anii 2000 – 2009 [2].

În conformitate cu prevederile OMS, medicina eficientă poate fi practică numai acolo unde există un management eficient al medicamentului. Numai în cazul în care farmacistul este acceptat ca partener vital al echipei de sănătate se pot organiza servicii cu un nivel înalt de profesionalism. Pe de altă parte, reieșind din cerințele înaintate către sănătate, omul este cel care în primul rând trebuie să fie promotorul și protejatorul sănătății sale.

În această ordine de idei **obiectivul cercetării** a fost: de a afla în ce măsură dezideratele teoretice sunt realizate în practică de cei trei responsabili de utilizarea rațională a antibioticelor: medic, farmacist și pacient.

Pentru a atinge acest scop au fost determinate următoarele sarcini:

- studierea surselor de literatură în problema vizată;
- studierea prescripțiilor medicale și evidențierea erorilor;
- determinarea activităților farmacistului în domeniul antibioticoterapiei raționale;
- studiul cunoștințelor pacienților despre antibiotice și folosirea acestora.

Metodele de cercetare utilizate: statistice, sociologice și logice.

Rezultate

Realizarea acestor sarcini am efectuat-o prin cercetări în 3 direcții principale: